

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д. ик. н. Виржиния Иванова Желязкова от ВУЗФ-София

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен
„доктор”

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика

докторска програма „*Финанси, застраховане и осигуряване*“

Автор: *Моника Артман*

Тема:

**„УПРАВЛЕНИЕ НА ЕФЕКТИВНОТО РАЗВИТИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННА
ДЕЙНОСТ В ПОЛША“**

Научен ръководител: *проф. д. ик. н. Игор Бритченко*

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 184 от 22.11.2021 г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси доц. д-р Григорий Вазов съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Управление на ефективното развитие на инвестиционна дейност в Полша“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“.

Автор на дисертационния труд е Моника Артман – докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Финанси“ с научен ръководител проф. д. ик. н. Игор Бритченко от ВУЗФ-София.

Предадените от Моника Артман материали включват документи по предстватвен опис:

- дисертационен труд на руски език;
- автореферат на руски и на български език;
- научни публикации по темата на дисертационния труд;
- автобиография;
- заповед на ректора на ВУЗФ за определяне на състава на научното жури по процедурата за присъждане на ОНС „доктор“.

Докторантът е приложила 1 монография и 4 броя самостоятелни научни статии по темата на дисертационния си труд.

Кратки биографични данни за докторанта

Моника Артман е родена през 1978 година. Завършва висше образование по специалност „Мениджмънт и маркетинг“ в Университета по технологии в гр. Ржешов, Полша. След това специализира в Учителския колеж по чужди езици в гр. Ярослав. През годините надгражда професионалните си знания и умения, като посещава различни курсове по разнообразни теми. От 2012 година досега работи като преподавател в University of Economic Society в Пржеворск, Полша.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Темата на дисертационния труд е безспорно актуална – разглежда важния въпрос за това как да се управлява инвестиционната дейност в една държава така, че да бъде ефективна. Конкретно за Полша, която е обект на анализа в дисертационния труд, проблематиката е изключително важна, с оглед на желание-

то и амбициите на страната да се стреми към изравняване на основните макроикономически показатели със средните за Европейския съюз (ЕС). От тази гледна точка целта на труда да анализира теоретичните, методологичните и приложените аспекти на въпроса, е ясна и обоснована. Задачите логически следват от така поставената цел и са коректно дефинирани.

4. Познаване на проблема

Докторант Артман демонстрира много добро познаване на научната литература по темата на своя дисертационен труд – това е видно от обширния списък с източници, на които се позовава в рамките на изложението, както и от задълбочеността на анализа, с който се характеризира труда ѝ. Познаването на проблема личи и от яснотата, с която са формулирани целите и задачите на изследването, както и от логичната и последователна структура на дисертацията, а също така и от изводите в края на всяка от трите глави на работата.

5. Методика на изследването

За целите на изследването в дисертационния труд докторантът е избрала предимно методи от областта на качествения анализ – исторически подход, сравнителен анализ, синтез, индукция и дедукция. Този избор се оказва удачен за постигане на целите на изследването, така както са дефинирани.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на докторант Моника Артман е посветен на тема, която е изключително важна за всяка една държава – управлението на инвестиционната дейност и по-конкретно на нейното ефективно развитие по примера на една от големите държави в Европейския съюз - Полша.

Трудът притежава класическа структура от увод, три глави, заключение и списък на използваната литература в обем от общо 200 страници, от които 194 страници текст и 6 страници приложения. Този обем отговаря на приетите академични стандарти за подобен род научни разработки.

Целта, задачите и обекта на изследването са очертани ясно и коректно в увода, което говори за много доброто познаване на проблематиката, която се разглежда в дисертационния труд.

Първата глава е посветена на теоретичните и методически подходи, които се прилагат за постигане на ефективност на инвестиционното развитие. В тази част от изложението са очертани редица принципни положения от теорията в областта на инвестирането. Това е важно, за да е налице основата, върху която да се гради анализа във втората и третата глава. Първата глава започва с изследването и анализирането в критичен план на някои основни понятия, свързани с произхода на инвестиционната дейност. По-нататък продължава с разглеждането на икономическата ѝ същност и на методическите подходи към оценката ѝ.

Във фокуса на втората глава са поставени оценката на ефективността на инвестиционната дейност и анализа на инвестиционния климат за чуждестранните инвеститори в Полша. Изложението в тази част на труда започва с разглеждането на условията за развитие на инвестиционната дейност в Полша, след това продължава с макроикономическа оценка на инвестиционната привлекателност в тази държава и завършва с анализ на инвестиционната дейност на чуждестранните инвеститори там.

Обект на третата, последна глава на дисертационния труд е организационно-управленският инструментариум за повишаване на ефективността на инвестиционната дейност в Полша. Тук дисертантът М. Артман разглежда инструментите и най-добрите практики за повишаване на инвестиционната активност в Полша. По-нататък изложението продължава с предложения и мотивирането им за усъвършенстване на механизма на управление на развитието на

инвестиционната дейност. Накрая обект на анализ е крауд-технологията като инструмент за оптимизация на ефективността на развитието на инвестиционната дейност в Полша.

Всяка от трите глави завършва с отчетливо изложение на основните изводи, което допринася за яснотата на резултатите от труда. Списъкът на използваната литература наброява общо 226 литературни източници на различни езици. Това показва, че дисертантът е добре запознат с литературата по изследваната от нея тема, което много ясно личи от самото изложение на труда. Езикът на изложението е ясен, мисълта тече логично и последователно. Трудът прави впечатление със своята задълбоченост и със зрелостта на анализа в него.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приносите в дисертационния труд могат да бъдат причислени основно към такива с теоретичен, концептуален характер. Така например са изяснени редица дефиниции на макроикономически и управленски понятия. Също така са предложени авторови интерпретации на някои икономически феномени като „механизъм на инвестиционната политика на държавата“, „инвестиционна дейност“ и други. Систематизирана е значителна по обем научна литература и е анализирана критично в светлината на изследвания проблем.

Предложеният модел на параметрична идентификация на външните аспекти на инвестиционната дейност чрез използване на PEST (STEP) анализ като структурен компонент на SWOT анализа би могъл да се третира като принос с приложен характер, но трябва да се апробира по-широко в практиката, за да може да се валидира неговата значимост.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Докторант Артман е представила за рецензиране общо 4 броя статии в научни издания и един монографичен труд. Монографичният труд е в електронен

формат, написан е на английски език и в значителна степен отразява дисертационния труд. Издаването на този труд подпомага популяризирането на резултатите от изследването, което докторантът е извършила.

Четирите статии са по темата на дисертационния труд и допълнително създават условия за апробация на резултатите, реализирани в него.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

На основата на броя и вида на представените за рецензиране публикации може да се направи извода, че докторант Артман е изпълнила минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионалното направление 3.8. Икономика.

10. Лично участие на докторанта

Към момента на изготвянето на рецензията няма информация за плагиатство в трудовете на докторант Артман. Тя е представила и декларация за оригиналност на дисертационния си труд и на автореферата. Това дава основание да смятаме, че трудовете ѝ са плод на нейно лично участие.

11. Автореферат

Авторефератът на дисертационния труд се състои от общо 22 страници и като цяло отговаря на възприетата академична практика за съставянето на подобен род разработки.

12. Критични забележки и препоръки

Имам две основни бележки, чието отразяване би допринесло за допълване на качествата на дисертационния труд.

Тезата на труда звучи общо и не съдържа дискуссионност, а в дисертацията има такава. Би могло тезата да се формулира така, че да притежава характеристиките на твърдение, което се нуждае от доказване.

Добре би било в автореферата да са изведени експлицитно приносите на дисертационния труд. Докторантът ги е посочила на практика, но ги е оформила като „резултати“ и „изводи“.

13. Лични впечатления

Не познавам лично докторант Моника Артман, затова не бих могла да дам лични впечатления. Познавам косвено работата ѝ от времето, в което е зачислена като докторант във ВУЗФ. Тя дава заявка за усърден и амбициозен млад учен.

14. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Бих препоръчала на докторант Артман да продължи изследването си, като обмисли възможности за разширяване на обхвата му със сравнителен анализ на инвестиционната политика в други държави от ЕС и извън него. Това би добавило стойност към научните резултати, до които тя е достигнала в контекста на ситуацията в Полша и би повишило полезността на труда ѝ.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният за рецензиране дисертационен труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът Моника Артман притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3. 8. Икономика, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Моника Артман в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3. 8. Икономика; докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“

31.12.2022 г.
гр. София

Рецензент:

(п)

/проф. д. ик н. Виржиния Желязкова/